

DØDSENS ALVORLIGT OG VELORGANISERET VÆRK

*Nogle bøger bør bæres frem og kanoniseres som
alment oplysende og obligatorisk læsning.*

Peter C. Gøtzsches er af den kaliber.

Anmeldelse af Henrik Eriksen

Peter C. Gøtzsche:
***Dødelig medicin og organiseret
kriminalitet.***
***Hvordan medicinalindustrien har
korruperet sundhedsvæsenet***
550 sider, kr. 168,- som e-bog
(www.mu-book.dk).
454 sider, kr. 299,95 + porto i papirud-
gave (www.saxo.com).
People's Press 2013.

Et svimlende stort antal eksempler underbygger til overmål denne bogs titel. Lad det være sagt med det samme: det er gruelig og nødvendig læsning, hvis man ønsker at gøre et forsøg på at forstå og danne sig et overblik over medicinalindustriens indre dynamikker, når de vedblivende i forfatterens optik, foldes ud og ind, som velformulerede indlægssedler i industriens produktemballage.

Gøtzsche ønsker at give et indblik i den forretningsmodel, som efter hans omfattende undersøgelser viser sig at være den fremherskende i medicinalindustrien. I modellen opereres blandt andet med bøder som eufemistisk betegnes markedsføringsudgifter, dækkende over omkostninger i forbindelse med retssager og indgåelse af forlig inden eller som en konsekvens af retssagerne. Ulovlig markedsføring og forlig er ofte forekommende foreteelser i modellen. Gennem præsentationen af sine undersøgelser og resultaterne af disse, viser Gøtzsche hvordan hans grundlæggende pointe om at forretningsmodellen i *big pharma* – den udbredte engelsksprogede betegnelse for medicinalindustriens omfattende lobbyvirksomhed – er sammenlignelig med organiseret kriminalitet. Dette oprulles afgrænset og forståeligt, trods en vis kompleksitets- og abstraktionsgrad i stoffet i kapitel 3 'Organiseret kriminalitet – big pharmas forretningsmodel'.

Hvordan bliver bogen relevant som forbindelsesled mellem samfundsvidenskab, social forskning og praksis? Ved den direkte og åbenlyse

pointe at sundhedsvæsenet, som i et velfærdssamfund er et væsen af en vis betydning, i dets bredeste definition både bidrager til medicinalindustriens virke og aftager dens produkter. Virket samt afsætningen og aftagelsen af produkterne påvirker både offentlige bevillinger og private pengeasser. Der kan være talrige veje ind i den påståede pointe og i bogen kan læses hvordan stort set "... enhver type person, der kan påvirke industriens interesser, er blevet bestukket: læger, hospitalsadministratorer, ministre, sundhedsinspektører, toldembedsmænd, skattemedarbejdere, registreringsmyndigheder, fabriksinspektører, priskontrolmyndigheder og politiske partier." (side 80). Og Gøtzsche opsummerer det, der foregår i medicinalindustrien, som organiseret kriminalitet i en bundradden branche.

Uden at Gøtzsche på nogen måde ønsker at skrive en position frem, som kan sidestilles med den skotske psykiater Ronald D. Laings (1927-1989) syn på diagnoser og antipsykiatri, eksemplificeret i Danmark i Galebevægelsens forståelse af psykosen som en sund reaktion på en syg påvirkning, så er det kompromisløst tankevækkende og hver for sig både kompromisløst og tankevækkende, at Gøtzsche afslutter kapitel 18 i afsnittet "Hvad er bundlinjen for psykofarmaka?", med følgende konklusion:

"Vore borgere ville være langt bedre stillet, hvis vi fjernede alle psykofarmaka fra markedet, fordi lægerne ikke er i stand til at håndtere dem. Det er indiskutabelt, at deres tilgængelighed gør mere skade end gavn." (side 408).

Det er så entydig en udmelding, at den bør kunne bidrage eftertrykkeligt til debatten på et politisk og samfundsmæssigt niveau, når diskussionen falder på finanslovs- og bevillingsmæssig vægtning af psykiatriske diagnoser som værende sidestillet med somatiske diagnoser. Det diskuteres aktuelt af sundhedspolitiske ordførere og ditto i sundhedspolitiske udvalg. Psykiatriske diagnoser og psykiatri kan i denne forbindelse ses som et vestligt samfunds ømme tå, der med jævne mellemrum lyser bullent, betændt og gulligt op mellem det upåfaldende håbefulde grønne og maksimalt alarmerende røde skær, i velfærdsstatens skatte- og udgiftsprioriterede finanslovsforlig.

Fra bogen kan man citere eller fremhæve utallige passager, der alle er kritiske overfor medicinalindustrien og dens måde at arbejde på, sammen med vurderingen af dens produkter – lægemidlerne – som i bedste fald værende harmløse og i værste alvorligt skadelige. Et gennem flere år kompliceret og stærkt debatteret forhold, er forholdet mellem ADHD-diagnosen, i regi af den amerikanske diagnosemanual DSM-IV, de bagvedliggende årsager, som kan føre til symptombilledet beskrevet i diagnosen og en variation af måder at intervenere på i forhold til symptombilledet eller dets årsagsforståelser, fx medikamentelt og/eller pædagogisk. Med tanke på dette forhold må en af disse passager fremhæves, da indholdet bør have vægtige implikationer for professionelle personers faglige vurderinger og håndtering af fagetiske dilemmaer, når der arbejdes direkte eller indirekte i relation til problematikken:

"Lægemidler for ADHD er farlige. Vi ved ikke meget om deres langsigtede skadevirkninger, men vi ved, at de kan skade hjertet på samme måde, som det ses hos langtidskokainmisbrugere, og være dødelig(e), selv hos børn." (side 341).

Publikationen blev læst som e-bog på en tablet. Det er godt for søgemulighederne, da hele bogens tekst bliver søgbar, og skidt for øjnene, når man læser i længere tid. En udgave læst på en e-reader eller i papirudgave, havde været at foretrække.

Gøtzsche er professor og dr. med., leder af The Nordic Cochrane Centre ved Rigshospitalet. Hans perspektiv er internationalt og bogen her er udkommet simultant med dens engelske udgave.

Gid bogen må sætte hjerte og hjerne i brand, så debatternes levende ord kan stige højt i det offentlige rum for atter at dale ned vidt spredt over det ganske land. Måtte hver borger få en flig af dens veldokumenterede pointer.

Henrik Eriksen er psykolog.